

Examenul național de bacalaureat 2025

Proba E. c)

Istorie

Simulare

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Problemele-cheie cu care se confrunta Ceaușescu la începutul anilor '80 erau de natură economică. Datoria externă tot mai mare [...] a sporit dificultățile economice din România [...]. Hotărât să reducă din volumul datoriei externe, care prin 1983 ajunsese la aproximativ 10 miliarde dolari, Ceaușescu a impus măsuri drastice de protecție încă din 1981. Deoarece competiția pentru piețele de desfacere străine devenise aprigă la începutul anilor '80, el a încercat să se asigure de cât mai multă valută forte* [...] exportând produse agricole în Europa de Vest [...]. Exportarea produselor agroalimentare, alături de ineficiența metodelor de producție și rigida centralizare, au dus la grave lipsuri. S-au adoptat măsuri legate de repartizarea resurselor de energie pentru a asigura [...] producerea mărfurilor industriale destinate exportului [...]. Ca urmare, s-au înregistrat creșteri rapide ale prețurilor la electricitate, benzină, gaze naturale, iar pe la mijlocul deceniului al IX-lea s-a ajuns la frig și întuneric în case și pe străzi. Încă din 1983 Fondul Monetar Internațional a înregistrat o scădere a nivelului de trai în România cu peste 20% față de anul precedent, fără nicio speranță de îmbunătățire.”

(S. Fischer-Galați, *România în secolul al XX-lea*)

*unitate monetară a unei țări, cu acoperire în aur, care este acceptată ca mijloc de plată în mai multe state

B. „Între teoria privind comunismul și viața concretă exista o discrepanță uriașă. Societățile din zona centrală și sud-est europeană [...] intraseră într-o profundă criză de sistem, din care nu aveau cum ieși. În România această criză a fost agravată de generalizarea spiritului voluntarist ca urmare a intensificării cultului personalității lui Nicolae Ceaușescu, a deciziei acestuia (din 1981) de a achita rapid întreaga datorie externă a României, fapt ce a dus la secătuirea economiei naționale și nemodernizarea industriei, într-o perioadă în care, pe plan mondial, se înregistra o adevărată revoluție tehnologică [...]; în plan social, s-a produs după 1982 o deteriorare tot mai gravă a nivelului de trai, ajungându-se la introducerea de cartele și rații pentru alimentele de primă necesitate, reducerea drastică a consumului de energie (mai ales a celui casnic, neîncălzirea locuințelor, întreruperea repetată a curentului electric etc.); cultura a fost supusă unor puternice presiuni ideologice, fondurile pentru achiziționarea de cărți [...] s-au redus considerabil.”

(I. Scurtu, G. Buzatu, *Istoria românilor în secolul XX*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți organizația internațională, precizată în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la cultură. **2 puncte**
3. Menționați liderul politic și spațiul istoric la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că societățile din zona centrală și sud-est europeană se confruntă cu o criză de sistem. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două practici politice totalitare din statul român, în afara celor la care se referă sursele **A** și **B**. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două practici politice utilizate de statul român în ultimul deceniu al secolului al XX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„La 27 martie 1848, în prezența a 1000 de persoane s-au luat în dezbatere «îmbunătățirile necesare țării». Adunarea [...] și-a ales un președinte [...] care a condus discuțiile ce au constatat, în principal, din discursurile liderilor mișcării revoluționare din Moldova: Lascăr Rosetti, Vasile Ghica, Alexandru Ioan Cuza [...]. Cei reuniți la 27 martie 1848 la Iași au hotărât să aleagă o comisie, a cărei misiune era să redacteze un program de revendicări. Comisia, formată din 16 membri [...], s-a reunit la 28 martie [...] și a redactat documentul așteptat. El se intitula *Petiție-proclamațiune* și cuprindea 35 de puncte. [...] În ziua de 29 martie 1848, o delegație a conducătorilor mișcării a prezentat *Petiția-Proclamațiune* lui Mihail Sturdza. Cu aceeași abilitate demonstrată anterior, Sturdza a primit petiția, lăsând să se înțeleagă că acceptă unele prevederi și că le respinge pe altele [...]. În aceeași zi [...], domnitorul Mihail Sturdza a declanșat represiunea [...].

Urmarea cea mai importantă a celor petrecute în martie 1848, în Moldova, a constatat în participarea liderilor acțiunii la evenimentele din Transilvania și Bucovina [...]. Un nou program al revoluționarilor moldoveni, a fost redactat la Brașov, la 12/24 mai 1848, sub titlul *Prințipiile noastre pentru reformarea patriei* [...]. Acest document specifica [...] scopurile esențiale ale mișcării naționale românești în vederea modernizării: desființarea oricăror obligații ale sătenilor către proprietarii de moșii, împrumutarea sătenilor fără răscumpărare, lichidarea privilegiilor și deplina egalitate a cetățenilor în toate drepturile politice, organizarea instituțiilor țării pe principiile libertății, egalității și frățietății, «unirea Moldovei și a Țării Românești într-un singur stat neatârnat».

Revoluționarii moldoveni, care au organizat mai târziu, la Cernăuți, un *Comitet executiv* de acțiune, l-au desemnat pe Mihail Kogălniceanu să redacteze, în numele lor, un nou program, intitulat *Dorințele partidei naționale în Moldova* [...] și apărut la sfârșitul lui august 1848. Acesta [...] stabilea că Unirea Principatelor era cea mai importantă: ea era «cheia boltei, fără care s-ar prăbuși tot edificiul național».”

(S. L. Damean, I. Oncescu, *O istorie a românilor de la Tudor Vladimirescu la Marea Unire 1821-1918*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un revoluționar din Moldova, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați domnitorul Moldovei și o acțiune desfășurată de acesta, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la evenimentele din 27 martie 1848. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la programul revoluționar de la Brașov, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia statul român se modernizează prin acțiuni desfășurate în politica internă din perioada 1860-1870. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția Țării Românești, a Moldovei și a Transilvaniei în secolele al XIV-lea – al XVIII-lea, având în vedere:

- precizarea unui fapt istoric din primele șase decenii ale secolului al XIV-lea, referitor la spațiul românesc din Sudul Carpaților și menționarea a două aspecte cu privire la acest fapt istoric;
- prezentarea unui fapt istoric desfășurat în secolul al XIV-lea în spațiul românesc din Estul Carpaților;
- menționarea a două aspecte cu privire la organizarea instituțională a Transilvaniei în secolele al XVI-lea – al XVII-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la organizarea instituțională din Moldova sau din Țara Românească în prima jumătate a secolului al XVIII-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Examenul național de bacalaureat 2025

Proba E. c)

Istorie

Simulare

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Fondul Monetar Internațional **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: *a fost supusă unor puternice presiuni ideologice; fondurile pentru achiziția cărților au scăzut considerabil etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru fiecare răspuns: Nicolae Ceaușescu/Ceaușescu, România **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).** (3px2=6p)
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **B**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilite între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemple: *cauză: Deoarece competiția pentru piețele de desfacere străine devenise aprigă la începutul anilor '80 și efect: el a încercat să se asigure de cât mai multă valută forte SAU cauză: S-au adoptat măsuri legate de repartizarea resurselor de energie pentru a asigura [...] producerea mărfurilor industriale destinate exportului și efect: Ca urmare, s-au înregistrat creșteri rapide ale prețurilor la electricitate, benzină, gaze naturale etc.*
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror alte două practici politice totalitare din statul român, în afara celor la care se referă sursele **A** și **B** (1px2=2p)
Exemple: Constituția din 1948/1952/1965, colectivizarea **etc.**
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărei practici politice menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la practica politică (2px2=4p)
7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între două practici politice utilizate de statul român în ultimul deceniu al secolului al XX-lea; **Exemple:** caracter democratic, respectă drepturile și libertățile cetățenești **etc.** **Se punctează exclusiv menționarea asemănării** (nu se iau în considerare alte informații). **Punctajul se acordă pentru orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: Lascăr Rosetti, Vasile Ghica, Alexandru Ioan Cuza, Mihail Kogălniceanu **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: al XIX-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru răspunsul: Mihail Sturdza/Sturdza
3 puncte pentru menționarea oricărei acțiuni desfășurate de acesta, la care se referă sursa dată
Exemple: *Cu aceeași abilitate demonstrată anterior, Sturdza a primit petiția; ia măsuri împotriva revoluției etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la evenimentele din 27 martie 1848 (3px2=6p)
Exemple: *La 27 martie 1848, în prezența a 1000 de persoane s-au luat în dezbatere «îmbunătățirile necesare țării»; Adunarea [...] și-a ales un președinte [...] care a condus discuțiile; se constituie o comisie pentru redactarea unui program de revendicări etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**

5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la programul revoluționar de la Brașov
câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**
Exemple: Programul revoluționar de la Brașov cuprinde solicitări referitoare la problema agrară. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *desființarea oricăror obligații ale sătenilor către proprietarii de moșii și împrumutarea sătenilor fără răscumpărare SAU* Atât programul revoluționar de la Brașov, cât și cel de la Cernăuți reflectă dorința de unificare a românilor. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *«unirea Moldovei și a Țării Românești într-un singur stat neatârnat» și Unirea Principatelor era cea mai importantă: ea era «cheia boltei, fără care s-ar prăbuși tot edificiul național» etc.* **Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului format din punctul de vedere și din cele două informații/o informație selectate/selectată din sursă. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.**
6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** Legea instrucției publice, Constituția din 1866 **etc.**) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

SUBIECTUL al III – Iea

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru precizarea oricărui fapt istoric din primele șase decenii ale secolului al XIV-lea, referitor la spațiul românesc din Sudul Carpaților (**de exemplu:** lupta de la Posada, crearea Mitropoliei Țării Românești **etc.**)
câte 3 puncte pentru menționarea oricăror două aspecte cu privire la acest fapt istoric (**de exemplu:** Basarab obține victoria împotriva regelui Ungariei, Țara Românească devine stat independent, este atestată prin izvorul istoric *Cronica pictată de la Viena etc.*; întemeiată de Nicolae Alexandru la Curtea de Argeș, dependentă de Patriarhia din Constantinopol, consolidează independența Țării Românești față de Ungaria **etc.**) **(3px2=6p)**
- **2 puncte** pentru menționarea oricărui fapt istoric desfășurat în secolul al XIV-lea în spațiul românesc din Estul Carpaților (**de exemplu:** *descălecatul* lui Dragoș, *descălecatul* lui Bogdan **etc.**)
3 puncte pentru prezentarea faptului istoric menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la faptul istoric și se utilizează relația cauză-efect
1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la faptul istoric menționat
- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două aspecte cu privire la organizarea instituțională a Transilvaniei în secolele al XVI-lea – al XVII-lea (**de exemplu:** devine principat autonom sub suzeranitate otomană, principele este ales de dietă, constituirea guvernului **etc.**) **(3px2=6p)**
- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la organizarea instituțională din Moldova sau din Țara Românească în prima jumătate a secolului al XVIII-lea (**de exemplu:** Imperiul Otoman intervine în organizarea instituțională din Moldova sau din Țara Românească în prima jumătate a secolului al XVIII-lea.; Organizarea instituțională din Moldova sau din Țara Românească în prima jumătate a secolului al XVIII-lea este influențată de evoluția relațiilor internaționale. **etc.**)
4 puncte pentru **sustinerea punctului de vedere** formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**